

פתרון תרגול- ירושה ד'

נכסים מלבר

1. מירי הלכה לעולמה ולא הותירה אחריה צוואה. יורשיה הם בעלה ושני ילדיה. למירי היה ביטוח חיים ובעת מותה על חברת הביטוח לשלם סך של 1,000,000 ש"ח.
איזה מבין המשפטים נכון?

- א. כספי ביטוח החיים יחולק באופן שווה בין שלושת יורשיה.
- ב. מחצית מכספי ביטוח החיים ישולם לבעלה, והמחצית השנייה תשולם בין שני הילדים בשווה בהתאם לירושה על פי דין.
- ג. מאחר ומירי לא הותירה צוואה, כספי הביטוח יועברו למדינה.
- ד. **כספי הביטוח ישולמו בהתאם להוראת המוטב בפוליסה עליה חתומה מירי.**

סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

כספים המגיעים למוריש על פי חוזה ביטוח אינם חלק מהעזבון, אלא אם נקבע אחרת באופן מפורש. כספים אלו ישולמו למוטב הרשום בחברת הביטוח. חשוב לזכור: בפוליסת הביטוח ניתן לקבוע מוטבים ספציפיים, וניתן גם לקבוע כי המוטבים יהיו היורשים על פי דין או היורשים על פי צוואה.

2. שלומי הלך לעולמו והותיר אחריו חובות בסך 500,000 ש"ח. לשלומי מגיעים כספים מחברת הביטוח בגין קופת גמל שהייתה על שמו. לפני מותו, שלומי נתן הוראת מוטב בחוזה הביטוח ורשם את חברתו דינה כמוטבת. שלומי השאיר אחריו אישה ושני ילדים.
מה הדין?

- א. תחילה יסולקו כל חובות העזבון מתוך הכספים המגיעים למוריש מחברת הביטוח. היתרה ככל שתישאר, תחולק בין אשתו ושני ילדיו בחלקים שווים.
- ב. תחילה יסולקו כל חובות העזבון מתוך הכספים המגיעים למוריש מחברת הביטוח. היתרה ככל שתישאר, תחולק 50% לאישה ו-25% לכל ילד.
- ג. כספי קופת הגמל ישולמו לדינה, המוטבת הרשומה בחברת הביטוח והיא אחראי לשאת בחובות העזבון.
- ד. **כספי קופת הגמל ישולמו לדינה, המוטבת הרשומה בחברת הביטוח, והיא אינה אחראית בחובות העזבון שכן אינה בבחינת "יורשת".**

סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

כספים המגיעים למוריש מחברת הביטוח אינם נכללים בעזבון. משכך, מוטב אינו יורש לפי חוק הירושה ולכן אינו נושא באחריות יורשים לחובות העזבון.

מזונות מן העזבון

3. ראובן נהרג בתאונת דרכים והותיר אחריו צוואה בה הוא מצווה את עזבונו לששת ילדיו. הוריו של ראובן נתמכו על ידו בשבע השנים האחרונות והוא שמימן את כל הוצאות המחיה שלהם, וכן טיפולים רפואיים וכל דבר שנוקדו לו. עזבונו של ראובן חולק והוריו, לאחר שהבינו כי יש להם זכאות לכך, הגישו חודשיים לאחר החלוקה בקשה לבית המשפט למזונות מין העזבון.

מה הדין?

- א. בקשה לקביעת מזונות תוגש לבית המשפט לפני חלוקת העזבון.
- ב. בקשה לקביעת מזונות תוגש לבית המשפט לפני חלוקת העזבון, בית המשפט רשאי לקבל בקשה שהוגשה תוך 3 חודשים לאחר חלוקת העזבון אם ראה שהנסיבות מצדיקות זאת.
- ג. **בקשה לקביעת מזונות תוגש לבית המשפט לפני חלוקת העזבון, בית המשפט רשאי לקבל בקשה שהוגשה תוך 6 חודשים לאחר חלוקת העזבון אם ראה שהנסיבות מצדיקות זאת.**
- ד. בקשה לקביעת מזונות תוגש לבית המשפט לפני חלוקת העזבון, בית המשפט רשאי לקבל בקשה שהוגשה לאחר חלוקת העזבון אם ראה שהנסיבות מצדיקות זאת.

סעיף 60(ב) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

הזכות למזונות מן העזבון להורי המוריש קמה ככל שהמוריש דאג לפרנסתם לפני מותו. הזמנים ביחס להגשת הבקשה הם כאמור בתשובה 3.

4. לקרן, המשותקת בפלג גופה הימני, נקבעו הקצבות חוזרות מעיזבונה של אמה לפני כשמונה חודשים. לאחרונה חלה החמרה במצבה של קרן והשיתוק החל להתפשט לידה השמאלית, קרן מעוניינת להגיש לבית המשפט בקשה להגדלת המזונות.
מה הדין?

א. לבית המשפט לא תוגש בקשה לפני תום שנה וחצי מיום החלטתו הקודמת.

ב. **לבית המשפט לא תוגש בקשה לפני תום שנה מיום החלטתו הקודמת.**

ג. לבית המשפט לא תוגש בקשה לפני תום שנה ושלושה חודשים מיום החלטתו הקודמת.

ד. לבית המשפט לא תוגש בקשה לפני תום תשעה חודשים מיום החלטתו הקודמת.

סעיפים 57(א)(2) ו-62(ב) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965

החוק קובע כי ילד נכה זכאי למזונות מין העיזבון כל זמן נכותו. אם רוצים להגיש בקשה לשינוי נסיבות מרגע קבלת קצבה, יש להמתין עד תום שנה מיום החלטתו הקודמת של בית המשפט.

5. רויטל ושמרית, הוריה של עדן שנפטרה במפתיע, זכאיות למזונות מעיזבונה. קובי, בן זוגה של עדן מבקש לערוך עמן הסכם לפיו הן מוותרות על זכות זו בתמורה לחצי מיליון ש"ח והן מסכימות.
מה הדין?

א. הסכם זה בין קובי לרויטל ושמרית - בטל.

ב. הסכם זה בין קובי לרויטל ושמרית - תקף.

ג. **הסכם זה בין קובי לרויטל ושמרית - טעון אישור בית משפט.**

ד. הסכם זה בין קובי לרויטל ושמרית תקף רק ככל שעדן נתנה לכך הסכמה מראש.

סעיף 65(א) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965

החוק קובע כי הסכם זה, אם נעשה אחר מות המוריש, טעון אישור ביהמ"ש. אם נעשה בחי המוריש, הוא בטל.

הנהלת עזבון ומנהל עזבון

6. ניסים נפטר והותיר אחריו נכסים רבים אך גם נושים ותביעות שעוד לא הוכרעו. ניסים הורה בצוואתו כי אחיינו נדב ימונה למנהל עיזבונו. לאור הנסיבות החליט בית המשפט לנקוט אמצעים לשם שמירת העיזבון.
אילו מהמשפטים הבאים אינו נכון?

א. בית המשפט מינה מנהל עיזבון זמני.

ב. בית המשפט נתן צו למכירתם של נכסים פסידים.

ג. בית המשפט הורה על עיכוב זמני של פעולות בנכסי העיזבון.

ד. **בית המשפט מינה מנהל עיזבון קבוע.**

סעיפים 77 ו-81 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

החלופה הנכונה תהיה ד'. לאור העובדה שטרם ניתן צו, לא ימונה מנהל עזבון קבוע.

7. הרשם לענייני ירושה החליט למנות כשלושה מנהלים לעיזבונה של שושי בשל ריבוי הנכסים ומורכבות ניהולו. יואב ורועי, שניים ממנהלי העיזבון, אינם מגיעים להסכמה עם עדי, המנהלת השלישית, ביחס לטיפול הנדרש באחד מנכסי המקרקעין של העיזבון. בצוואתה הורתה שושי כי במידה ומנהלי העיזבון אינם מסכימים ביניהם, יש לפעול בהתאם לדעתה של עדי.
מה הדין?

א. **בית המשפט יחליט שעליהם לפעול בהתאם לדעתה של עדי אלא אם כן שוכנע מסיבות שירשמו, שישנה סיבה מיוחדת שלא לעשות זאת.**

ב. בית המשפט יחליט לפי שיקול דעתו ובהתאם לכך יפעלו מנהלי העיזבון.

ג. בית המשפט יחליט שעליהם לפעול בהתאם לדעתה של עדי.

ד. בית המשפט יחליט שעליהם לפעול בהתאם לדעתם של רועי ויואב.

סעיפים 93(1) ו-95 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

החוק דן במצב בו דעותיהם של מנהלי העיזבון חלוקות וקובע כיצד יוכרעו וכן קובע את הסייג לפיו בכל העניינים הנתונים לשיקול דעתו של בית המשפט, במידה ונתן המוריש הוראות בעניין מסוים בצוואתו יפעל בית המשפט בהתאם אלא אם כן שוכנע מטעמים שירשמו שיש סיבה מיוחדת לסטות מהן.

מנהל עיזבון

8. במסגרת תפקידה כמנהלת עיזבון של רועי, החליטה עדי לשעבד את הדירה בה התגורר עד מותו. נרי בנו, גילה על כך וטען כנגדה של עדי כי לא הייתה לה זכות לעשות פעולה זו. עדי טענה כי מדובר בפעולה הנדרשת למילוי תפקידה וכי אינה כזו הדורשת ממנה כל אישור אחר.
מה הדין?

- א. עדי מוסמכת לעשות את כל הדרוש לשם מילוי תפקידה.
- ב. עדי אינה מוסמכת לעשות פעולה זו.
- ג. **עדי אינה מוסמכת לעשות פעולה זו מבלי שבית המשפט אשרה תחילה.**
- ד. עדי מוסמכת לעשות פעולה זו ככל שבית המשפט לא קבע בצו המינוי שהיא טעונת אישור מראש.

סעיף 97 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

החוק מתייחס לסמכויות מנהל העיזבון המוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידו ומונה פעולות אשר אין הוא מוסמך לעשות ללא שבית המשפט אישרן תחילה. כך למשל החוק מציינ כי שעבוד של דירה היא פעולה כזו. חלופות א' ו-ד' משמשות כמסיחים.

9. רותי, אשר מונתה כמנהלת עיזבון של אילן החליטה לפרסם הזמנה ברבים עבור נושיו כך שיודיעו לה בכתב על תביעותיהם ולצורך זה נקבעה תקופה של שלושה חודשים. בתום הזמן שנקבע לא קיבלה רותי כל פנייה בכתב. שבועיים לאחר מכן נודע לה מאחיו של אילן על היותו של האחרון חייב סכום כסף גדול לגרושתו אשר הגרה לאוסטרליה לפני כשלוש שנים.
מה הדין?

- א. ככל שרותי לא קיבלה הודעה בכתב מגרושתו של אילן, אין לה חובה כלפיה כמנהלת העיזבון.
- ב. **ככל שלרותי נודע על החוב היא חייבת לסלק את החוב כלפי גרושתו של אילן מתוקף היותה מנהלת העיזבון.**

ג. רותי רשאית להכריע בהתאם לשיקול דעתה והנסיבות ומתוקף היותה מנהלת העיזבון.

ד. רותי מחויבת לפנות לבית המשפט על מנת שיכריע בהתאם לשיקול דעתו והנסיבות.

סעיף 99 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

קביעת התקופה הסטטוטורית בחוק של 3 חודשים שבמהלכה על הנושים להודיע על תביעותיהם אין בה כדי לגרוע מחובתו של מנהל העיזבון לסלק חוב עיזבון שנודע לו עליו בדרך אחרת, אף אם כבר חלפה תקופת 3 החודשים.

חלוקה ע"י יורשים

10. אסתר ורונית הן היורשות של ציפי. לא נתמנה מנהל עיזבון ולכן הוא מנוהל ומחולק על ידיהן בהתאם לחוק. רונית משוכנעת כי לציפי אין כל נושה אך היא מעוניינת לפרסם הזמנה לנושים שיודיעו להן בכתב על תביעותיהם. אסתר, אשר יודעת על כך שציפי לוותה כספים בחודשים האחרונים לחייה, אינה מעוניינת שיעשו זאת ומנסה להניא את אסתר מכך בטענה כי אין להן כל חובה לעשות זאת.
מה הדין?

- א. אסתר ורונית מחויבות לפרסם הזמנה לנושים להודיע להן בכתב על תביעותיהם.
- ב. אסתר ורונית רשאיות לפרסם הזמנה לנושים להודיע להן בכתב על תביעותיהם.
- ג. אסתר ורונית מחויבות לפרסם הזמנה לנושים להודיע להן בכתב על תביעותיהם. ככל שאסתר יודעת על קיומו של חוב אין בכך שנושה לא הודיע בכתב על תביעתו, בכדי להסיר מהן את חובתן לסלק את חוב העיזבון.

ד. **אסתר ורונית רשאיות לפרסם הזמנה לנושים להודיע להן בכתב על תביעותיהם. ככל שאסתר יודעת על קיומו של חוב אין בפרסום ההזמנה או אי פרסומה או בכך שנושה לא הודיע בכתב על תביעתו, בכדי להסיר מהן את חובתן לסלק את חוב העיזבון.**

סעיף 123 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.

החוק קובע כי היורשים רשאים להזמין את נושי המוריש להודיע להם בכתב על תביעותיהם וכי אין בהוראות הסעיף משום גריעה מחובת היורשים לסלק כל חוב של העיזבון עליו נודע להם בדרך כל שהיא.